

Atak Rosji na Ukrainę – stan po 71 dniach

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski, Sławomir Matuszak

Głównodowodzący Sił Zbrojnych Ukrainy gen. Walerij Załużny poinformował o przejściu obrońców do natarcia na kierunkach charkowskim i izyumskim, gdzie trwają zacięte walki. Ze zbiorczych meldunków dowództw operacyjnych „Wschód”, Operacji Sił Połączonych (w Donbasie), „Południe” oraz Dowództwa Sił Powietrznych wynika, że Rosjanie stracili w ciągu doby m.in.: samolot, 14 bezzałogowych statków powietrznych, 11 czołgów i 14 bojowych wozów opancerzonych. Obrona rejonu Odessy powiadomiła o zestrzeleniu rakiety skrzydlatej i trafieniu fregaty Floty Czarnomorskiej.

Najeźdźcy kontynuują wdrażanie na zajętych terytoriach „strefy rublowej”, co ma osłabić więzi tych terenów z gospodarką Ukrainy i stworzyć powiązania z tzw. republikami ludowymi i Rosją. Zapowiedzi wprowadzenia rubla od 1 maja wciąż nie zrealizowano – w obiegu pozostaje hrywna. W Chersoniu emerytury i świadczenia socjalne mają być nadal wypłacane przez instytucje ukraińskie. Żołnierze rosyjscy po wypłacie żołdu wymieniają w kantorach ruble na hrywny. W nieoficjalnym obiegu rośnie zaś znaczenie walut obcych, przede wszystkim dolara. Trudności w szybkim wprowadzeniu rubla spowodowały, że okupant zapowiedział czteromiesięczny okres przejściowy pozwalający na płatności w ukraińskiej walucie. W tym czasie planuje się otwarcie placówek Sberbanku i wprowadzenie przepisów nakazujących lokalnym przedsiębiorcom otwieranie w nim kont rublowych.

W obwodzie zaporoskim Rosjanie zmuszają mieszkańców do wypełniania dokumentów dotyczących własności ziemi. Po ich przedstawieniu zostaną wydane licencje na uprawę. Niepoddanie się obowiązkowi rejestracji areałów grozi ich konfiskatą.

W niektórych ukraińskich miastach zaostrzono przepisy bezpieczeństwa w dniach 7–10 maja, gdyż władze przewidują, że w związku z obchodami rosyjskiego Dnia Zwycięstwa nasilą się ostrzały rakietowe. Mer Iwano-Frankiwska wezwał ludność do czasowego opuszczenia miasta i niegromadzenia się w miejscach publicznych. W Zaporozżu zapowiedziano wprowadzenie zaostrzonej godziny policyjnej obejmującej zakaz poruszania się po mieście.

Zakończono trzeci etap realizowanej pod egidą ONZ ewakuacji Mariupola. Jak dotąd z miasta wyjechało ponad 500 cywilów, w tym 200 osób z ogarniętych walkami zakładów metalurgicznych Azowstal. W przerwach między transportami oddziały agresora ostrzeliwują broniony obiekt. Ewakuacja ma być kontynuowana 6 maja.

W wywiadzie dla agencji prasowej AP Alaksandr Łukaszenka oświadczył, że armia białoruska nie weźmie udziału w wojnie Rosji z Ukrainą, a wszystko, co Mińsk mógł i może zaoferować Moskwie (zabezpieczenie logistyczne sił, możliwość prowadzenia ataków

powietrznych i rakietowych z terytorium Białorusi), już się dokonało. Dodał, że wojnę można by zakończyć w ciągu tygodnia, ale nie stanie się tak „ze względu na postawę Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii”. Zapewnienia Łukaszenki, że nie zamierza włączyć armii białoruskiej do działań bojowych na Ukrainie, są skierowane głównie do własnego społeczeństwa, zaniepokojonego możliwością udziału w konflikcie zbrojnym.

Międzynarodowa konferencja donatorów pomocy dla Ukrainy, która odbyła się 5 maja w Warszawie, zebrała środki o wartości 6,5 mld dolarów – m.in. UE wydzieli 200 mln euro na wsparcie dla uchodźców wewnętrznych. W trakcie wydarzenia omawiano kwestię ewentualnego przekazania napadniętemu krajowi rosyjskich aktywów zamrożonych w państwach członkowskich. Według premiera Denysa Szmyhala od początku inwazji Kijów otrzymał 12 mld dolarów wsparcia finansowego i w formie uzbrojenia.

Straż Graniczna RP przekazała, że od wybuchu wojny z Ukrainy do Polski wyjechało 3,19 mln osób, a tylko 5 maja – 24,6 tys. (spadek o 1,5% w stosunku do poprzedniego dnia). W czwartek w przeciwnym kierunku odprawiono 19 tys. ludzi, zaś od 24 lutego – 1,07 mln.

Komentarz

- Informacja gen. Załużnego o przejęciu przez armię ukraińską inicjatywy w obwodzie charkowskim nie znajduje na razie poświadczenia w komunikatach Sztabu Generalnego oraz władz lokalnych (cywilnych i wojskowych). W ostatnich dniach potwierdzono jedynie odzyskanie przez obrońców kontroli nad kilkoma miejscowościami na północ i wschód od Charkowa. Kwestia ukraińskiej kontrofensywy i przejęcia tymczasowo okupowanych terenów (w tym Chersonia) pozostaje uzależniona od tempa i skali dostaw ciężkiego uzbrojenia z Zachodu. Trwający opór obrońców oraz dotychczasowe transporty uzbrojenia i sprzętu wojskowego z zagranicy sprawiają natomiast, że Rosja nie jest w stanie osiągnąć swoich celów militarnych, w tym zająć całości Donbasu.
- Plan okupanta związany z szybkim włączeniem zajętych terytoriów do strefy rublowej napotyka trudności organizacyjne. Zapowiedź okresu przejściowego pozwalającego na operowanie hrywną świadczy o opóźnieniach w zakresie zakładania placówek banków i uruchomienia systemu transakcji elektronicznych. „Rusyfikację” przestrzeni finansowej ma przyspieszyć zmuszanie przedstawicieli lokalnego biznesu do otwierania rachunków w rosyjskich bankach. Na zajętych przez najeźdźców obszarach rośnie rola czarnego rynku walutowego. Pozyskiwane na nim waluty zachodnie uznaje się za środki płatnicze zapewniające dużo większą pewność finansową niż relatywnie słaby rubel.